

Referat - "Just Culture" – Jakten på læring trumfer jakten på sydebukker HFC møte 23. og 24. april 2024 " hos DNV på Høvik

Vi fikk et godt HFC møte den 23. og 24. april - tema: "Just Culture" – Jakten på læring trumfer jakten på sydebukker. Vi fikk mange positive tilbakemeldinger på form og innhold av HFC møtet.

- Eks: Stort tack för att vi fick möjlighet att besöka er på HFC-konferensen i förra veckan. Ett jättebra upplägg! Fantastiska människor, bra dynamik, intressanta diskussioner om ett högaktuellt ämne och inte minst god mat! Och vilken fantastisk grupp (2), ni var alla supertrevliga J. Vid en annan konferens och vid liknande ämnesområden delar jag gärna med mig av erfarenheterna från haveriet på Kebnekaise med det Norska Herculesplanet. Jag ledde Haverikommissionens utredningsarbete inom flygtrafiktjänsten och vi hade stort fokus på just de frågorna vi avhandlade under konferensen hos er i förra veckan. Hoppas att vi ses igen framöver hos er i Norge eller hos oss i Sverige! På återseende Med vänlig hälsning - Jens Hjortensjö

Kopi av presentasjoner og relevante papers/rapporter er lagt ut på hjemmesiden til HFC (<https://www.sintef.no/projectweb/hfc/moetereferat/>), og i det følgende legger vi ved en oppsummering av noen av referansene som ble nevnt i de ulike presentasjonene.

Det neste fysiske møtene blir høstmøte i Halden, hos IFE, den 15. og 16. oktober, hvor vi planlegger å gjennomgå og diskutere AI (Mulige tema om Human Centered AI – HCAI). - Gode innspill til foredrag tas i mot med takk 😊

I vårmøtet var vi ca. 88 deltakere fra ABB, Aker BP (2), Aker Solutions, Avinor ANS, Bane NOR, DNV (7), Equinor (10), Forsvarsstaben (1), Forsvaret (2), Gard (2), Halogen (2), Havtil (3), HFN, IFE (3), Kongsberg Maritime, Kystverket (3), Luftfartstilsynet, Norsk Sjømannsforbund, NTNU (4), NTNU Samfunnsforskning (2), Riksadvokaten, Ringhals - Vattenfall (2), Safetec (6), SINTEF (4), SINTEF Ocean, Sjøfartsdirektoratet (4), Sjøforsvaret (2), Statens havarikommisjon (3), Canada - Memorial/The Marine Institute (3), Transportøkonomisk Institutt, USN(1), Universitetet i Oslo (4), Vysus (3), Vår Energi (2), Widerøe og Wilhelmsen Ship Management.

Begrepet uaktsomhet og straff ble ofte nevnt i møtet og vi viser til Fjerdings, Jersin, Skjønhs et al..(2007) «Rettslig ansvar og sikkerhetsmessige konsekvenser..» - ref .

<https://www.sintef.no/globalassets/project/hfc/documents/2007-rettslig-ansvar-sintef-stf50-a07017.pdf> ; Kvaliteten av utforming av skipsbroer ble også nevnt, og vi delte ut kopi av <https://www.tu.no/artikler/skipsbroer-fremstar-som-om-de-er-laget-for-kontorbruk-ikke-for-nattseilas/540430> ; for HF i granskinger vises til "A guide for Identifying Human Factors in Accident Investigations" - <https://rpsonline.com.sg/proceedings/esrel2023/html/P615.html>

1) Sikkerhetskultur og tiltak i Sjøforsvaret K.B. Strømsnes, DNV, og J.A.Kjelby Sjøforsvarsstaben

E. Larsen et al. (2022-12-13) «Kartlegging av sikkerhetskultur i Marinen og Sjøforsvarets ledelse» se <https://www.forsvaret.no/aktuelt-og-presse/aktuelt/hva-har-sjoforsvaret-laert-etter-fregattulykken?q=sikkerhetsk>

Schein, E. H. (1999). «The corporate culture - survival guide». Jossey-Bass

1B) Fra normal operasjon til kollisjon (Hjeltefjorden 8. november 2018), F. V. Mjelde,
Orlogskaptein, Seksjonsleder CRM, Navigasjon Kompetansesenter

SHT Ulykkesrapport KNM Helge Ingstad og tankbåten Sola TS (del 1) (2019)

2) Just Culture, er vi på rett vei? H. Aanonsen, Flygesjef, Widerøe

Ulykker innen luftfart refererer ofte til Dryden ulykken fra 1989, som en av de første ulykker som ble gransket ut fra et systemisk perspektiv/ hvor man så på MTO sammenhenger for å forstå ulykken – se bl.a. https://en.wikipedia.org/wiki/Air_Ontario_Flight_1363

Dårlig Human Factors forståelse eller design kan ofte være rotårsaken til en ulykke, ref S. Dekker, S. (2004). "Ten questions about human error: A new view of human factors and system safety". CRC Press.

https://www.nrk.no/vestland/_helge-ingstad_-ankesaken_-aktor-krever-120-dagers-betinget-fengsel-for-vaktsjefen-1.1663791

3) Hvem har egentlig ansvaret for skipssikkerheten? Terje Hernes Pettersen, Advokat, Norsk Sjømannsforbund

NOU 2005: 14 På rett kjøp — Ny skipssikkerhetslovgivning -

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/nou-2005-14/id154924/>

Ot.prp. nr. 87 (2005-2006) Om lov om skipssikkerhet (skipssikkerhetsloven) -

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/otprp-nr-87-2005-2006-/id189725/>

Hans Jacob Bull, Terje Hernes Pettersen «Skipssikkerhetsloven - med kommentarer» 2010, Innbundet, Bokmål

En rapport til IMO i 2023 viste at i 59 av 61 ulykker er systemsvikt en dominerende eller medvirkende årsak til ulykker – ref IMO (2023) «Lessons learned and safety issues identified from the analysis of marine safety investigation reports» -

<https://www.sintef.no/globalassets/project/hfc/documents/2023-04-27-lessons-learnt---imo-rapport-ulykker-2023.pdf>

4) Påtalemyndighetenes rolle og "Just Culture" Førstestatsadvokat Reidar Bruusgaard, Riksadvokatembetet

«Uaktsomhet og straff « Forsvarets Forum - <https://www.forsvaretsforum.no/forsvaret-generaladvokat-helge-ingstad/uaktsomhet-og-straff/366780>

5) Just Culture for jernbanen, Kjersti Myklebust , Bane NOR Trafikk

The European Railway Safety Culture Declaration- 2023 -
<https://www.era.europa.eu/domains/safety-management/safety-culture/safety-culture-declaration>

Systemperspektiv innen Jernbanen, allerede fra Nidareidulykken 1921,

<https://no.wikipedia.org/wiki/Nidareid-ulykken>

Åstad ulykken 2000 – <https://no.wikipedia.org/wiki/%C3%85sta-ulykken>; som ble karakterisert som en systemfeil

Sjursøya – ulykken i 2010 (systemfeil) -

https://en.wikipedia.org/wiki/Sjurs%C3%B8ya_train_accident

6) A System Safety Perspective of 'Gross Negligence', E. Langejan, Human Factors spesialist – Luftfartstilsynet

<https://luftfartstilsynet.no/aktorer/flysikkerhet/rapportering/viktige-elementer-og-prosesser-i-rapporteringsforordningen-nr.-3762014>

Francesca Pellegrino 2019 “The Just Culture Principles in Aviation Law - Towards a Safety-Oriented Approach”

Langejan, Erwin Karsten “A system safety perspective of 'Gross Negligence' as introduced in regulation (EU) 376/2014” Lund University - <https://lup.lub.lu.se/student-papers/search/publication/9114283>

7) Just Culture – fundamentet for en god losing!, Kurt Haukeberg, Lostjenesten

https://en.wikipedia.org/wiki/Costa_Concordia_disaster An investigation focused on shortcomings in the procedures followed by Costa Concordia's crew and the actions of her captain, Francesco Schettino, who left the ship prematurely. He left about 300 passengers on board the sinking vessel...vs:

Sully – the Miracle on Hudson - https://en.wikipedia.org/wiki/US_Airways_Flight_1549

8) How safe am I- an occupational health perspective - Rubia Malik, Leading advisor occupational health, Equinor

Amy Edmondson 1999 “Psychological Safety and Learning Behavior in Work Teams”-

[https://web.mit.edu/curhan/www/docs/Articles/15341_Readings/Group_Performance/Edmonds on%20Psychological%20safety.pdf](https://web.mit.edu/curhan/www/docs/Articles/15341_Readings/Group_Performance/Edmonds%20Psychological%20safety.pdf)

9) Havtil's erfaringer med bruk av HF- verktøy i gransking, E. Vaagen/Havtil

https://www.havtil.no/contentassets/86362f14fcc940acaef1596dcef3a74/rapport-etter-gransking-av-hendelse-pa-rowan-stavanger_rev..pdf

<https://www.havtil.no/tilsyn/granskingsrapporter/2023/equinorbeerenberg--mongstad--person-falt-fra-stillas/>

10) Interaksjon med sikkerhetskritiske systemer: skal vi utfordre tradisjonene? A.O. Braseth

Dreyfus S, Dreyfus HL. Mind over Machine. New York: Free Press, 1998

Dunning, D. (2011). The Dunning-Kruger Effect: On being ignorant of one's own ignorance. In J. Olson and M. P. Zanna (Eds.), *Advances in experimental social psychology*(vol. 44, pp. 247-296). New York: Elsevier.

Dunning, D. (2015). On identifying human capital: Flawed knowledge leads to faulty judgments of expertise by individuals and groups. In S. R. Thye and E. J. Lawler (Eds.), *Advances in group processes* (pp. 149-176). Emerald Group Publishing

11) Nullvisjonen som utgangspunkt for systematisk læring og tiltaksutvikling, A.A. Balle, SD

<https://www.sdir.no/contentassets/8ebcd57ce57d4b158b0262cac2388c93/st-18716-02-kunnskapsgrunnlag.pdf>

12) To err is human – how Wilhelmsen approach just culture - L.K. Hansen

<https://www.wilhelmsen.com/ship-management/technical-operations/just-culture/>

13) Why HOP matters. Helping bring old ideas to new people, K. Gould Equinor

<https://www.norskindustri.no/hms-og-ia/human-organisational-performance-hop/>

Berry. C. and Wilson. A. (2023). *Do Quality Differently.- The Playbook for Creating More Success in Biopharma (or any) Manufacturing.*

Conklin. T. (2019). *The 5 Principles of Human Performance.* A contemporary update of the building blocks of Human Performance for the new view of safety. Pre-Acciden Investigation Media.

Conklin, T. (2019). *Pre-accident investigations: An introduction to organizational safety.* CRC Press.

Dekker, S. and Conklin (2022). *Do Safety Differently.*

Provan, D. (2022). *A Field Guide to Safety Professional Practice.*Safety Futures

MvH Frøy Birte Bjørneseth/ Kongsberg & NTNU, Stine Strand/ IFE, Jan Tore Ludvigsen/ Equinor,
Elisabeth Vaagen/Havtil, Nalini Suparamaniam-Kallerdahl/Vyse, Georg Giskegjerde/ DNV, Stig Ole
Johnsen/ SINTEF